

Економічні науки

Гнатишена Юлія Вікторівна

студентка

Київського національного університету технології та дизайну

**НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА
DIRECTIONS OF INCREASE OF EFFICIENCY OF MANAGEMENT OF
ENTERPRISE INVESTMENT ACTIVITY**

***Анотація.** Визначена теоретична сутність поняття інвестиційної діяльності підприємства. Надана характеристика стадіям управління інвестиційною діяльністю на підприємстві. Запропоновані окремі напрями підвищення ефективності процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства з урахуванням ринкових умов господарювання в Україні.*

***Ключові слова:** інвестиції, управління, процес, політика, підприємство, прибуток, ресурси, фінанси, процес, контроль.*

***Summary.** Theoretical essence of concept of investment activity of enterprise is certain in the article. Given compressed description to the stages of management investment activity on an enterprise. Separate directions of increase efficiency of process of management investment activity of enterprise are offered taking into account the market conditions of menage in Ukraine.*

***Key words:** investments, managements, process, policy, enterprise, income, resources, finances, process, control.*

Постановка проблеми. Сучасні вітчизняні підприємства здійснюють інвестиційну діяльність в середовищі, яке постійно, швидко, а інколи зовсім непередбачувано змінюється. Це вимагає від менеджменту підприємств бути гнучкими, адаптуватись до змін, адекватно і вчасно на них реагувати, у

зв'язку з цим підвищується важливість питання щодо формування ефективної системи управління інвестиціями на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке коло питань, пов'язаних з формуванням та реалізацією інвестиційної діяльності та інвестиційної стратегії розвитку підприємства, знайшло своє відображення у працях відомих вітчизняних і закордонних економістів: Р. Акоффа, І. Ансоффа, І.О. Бланка, Г. Бірмана, А.М. Богатирьова, С. Шмідта, А.Б. Ірдисова, І.В. Ліпсица і В.В. Коссова, Б. Карлофа, У. Кінга, Д. Кліланда, П. Массе, А.Р. Стерлінга, А.А. Томпсона, А. Дж. Стрікленда, В.Д. Шапіро, Н.М. Гуляєвої, А.А. Пересади, Д. Черваньова та ін. Незважаючи на велику кількість робіт із зазначеної проблематики, залишаються ще недостатньо опрацьованими та суперечливими питання, що стосуються принципів та процесу управління інвестиційною діяльністю, формування інвестиційної стратегії розвитку підприємства.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у визначенні особливостей процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства з урахуванням сучасних ринкових умов господарювання в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиції та інвестиційна діяльність завжди знаходились в центрі уваги економічної науки. Це пояснюється тим, що інвестиції є джерелом розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому. Інвестиційна діяльність впливає на фундаментальні основи господарської діяльності, економічні і соціальні перетворення, розвиток суспільства в цілому [2, с.88-89].

Інвестиційна діяльність – це сукупність заходів та послідовних практичних дій з боку суб'єктів інвестування, що пов'язані з реалізацією інвестиційних намірів з метою отримання доходу. На рівні окремих суб'єктів інвестиційна діяльність реалізується через інвестиційний процес, який можна визначити як процес, пов'язаний із прийняттям рішень щодо вибору обсягів, форм, напрямів і термінів інвестування з метою ефективного вкладання

ресурсів. На макро- і мезо- рівні інвестиційний процес є результатом інвестиційної діяльності окремих суб'єктів її здійснення і тому його слід трактувати як сукупність послідовних дій суб'єктів інвестування, що призводять до змін інвестиційного середовища, спрямованих на досягнення певного рівня соціально-економічних показників.

Інвестиційна діяльність може бути систематизована за предметом, об'єктом і суб'єктом її реалізації (рис. 1.) [6].

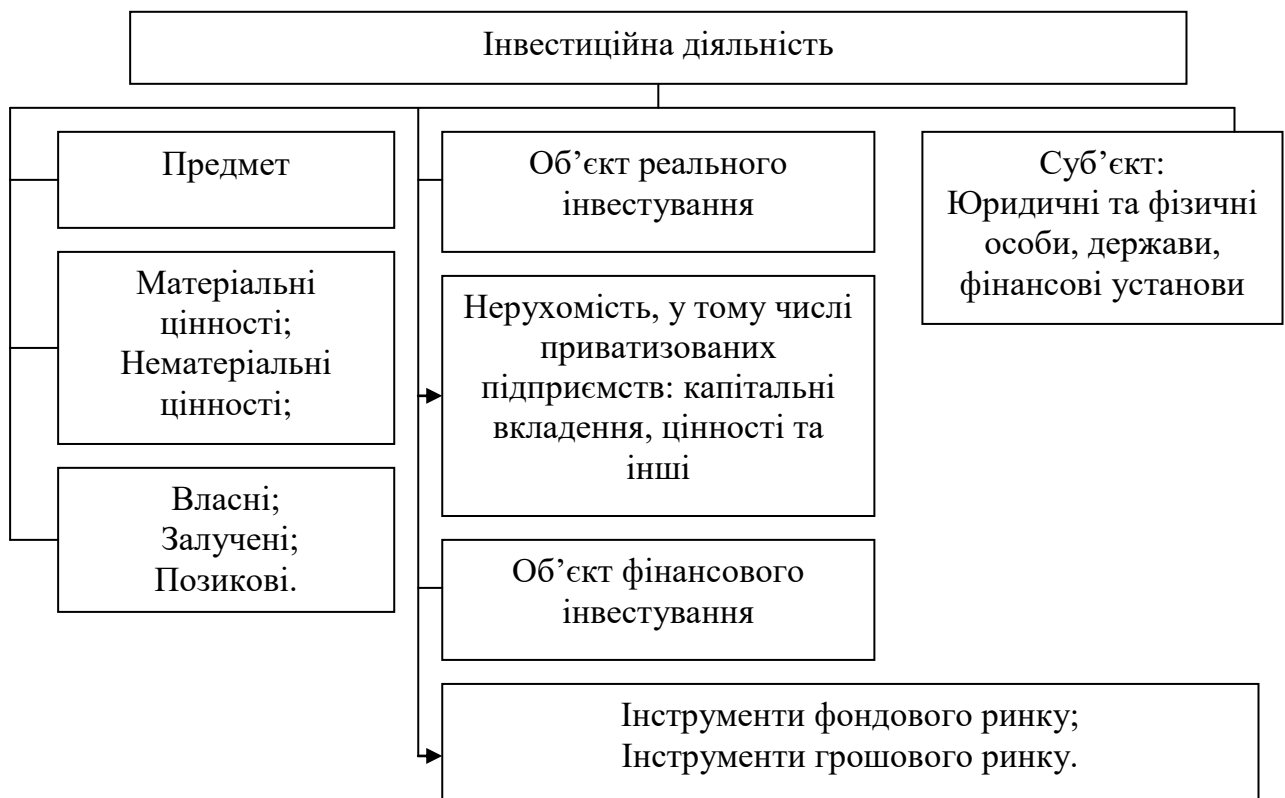

Рис. 1. Складові інвестиційної діяльності підприємства [6]

Отже, інвестиційна діяльність – це послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів, учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу. Це поняття звичайно пов'язується з обґрунтуванням і реалізацією інвестиційних проектів, значні широкомасштабні проекти мають велику кількість стадій їх виконання. Здійснення інвестиційної діяльності передбачає необхідність управління нею, що реалізується через інвестиційний менеджмент.

Основні завдання управління інвестиційною діяльністю тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені. Зокрема, забезпечення високих темпів розвитку підприємств можна досягти як шляхом вибору і здійснення високоприбуткових інвестиційних проектів, так і прискоренням реалізації інвестиційних програм. У свою чергу максимізація чистого прибутку від інвестиційної діяльності може супроводжуватися і значним підвищенням інвестиційних ризиків, звідси випливає необхідність оптимізації цих показників. Зрештою, мінімізація інвестиційних ризиків одночасно є необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства у процесі здійснення інвестиційної діяльності. Зміст управлінського аспекту інвестиційної діяльності підприємства слід розглядати з позиції основних функцій управління, завдяки яким здійснюється взаємодія між суб'єктом і об'єктом: планування, організації, мотивації та контролю.

Технологію управління інвестиційною діяльністю, тобто процедури його здійснення, аналогічно до технології управління взагалі, можна розглядати з позиції циклічного процесу, що складається з трьох основних етапів, зв'язаних у просторі та часі: інформаційного, який охоплює збирання, передачу, обробку, аналіз і збереження релевантної інформації; логіко-розумового, на якому відбувається розробка і прийняття інвестиційних рішень, та організаційного, змістом якого є організація виконання інвестиційних рішень.

Забезпечення стійкого положення підприємства на ринку та його економічного розвитку в довгостроковому періоді вимагає відповідної інвестиційної підтримки – це обумовлює необхідність створення системи управління інвестиційною діяльністю на основі науково виваженого передбачення її напрямків і форм, забезпечення реалізації загальних цілей розвитку підприємства та адаптування до умов зовнішнього мінливого середовища його функціонування [1, с.101-102].

Інвестиційна стратегія розвитку підприємства – це інструмент стратегічного планування, й в основу розробки інвестиційної стратегії покладено принципи планування, тому за основу необхідно взяти схему процесу стратегічного планування (рис. 2.) [7]:

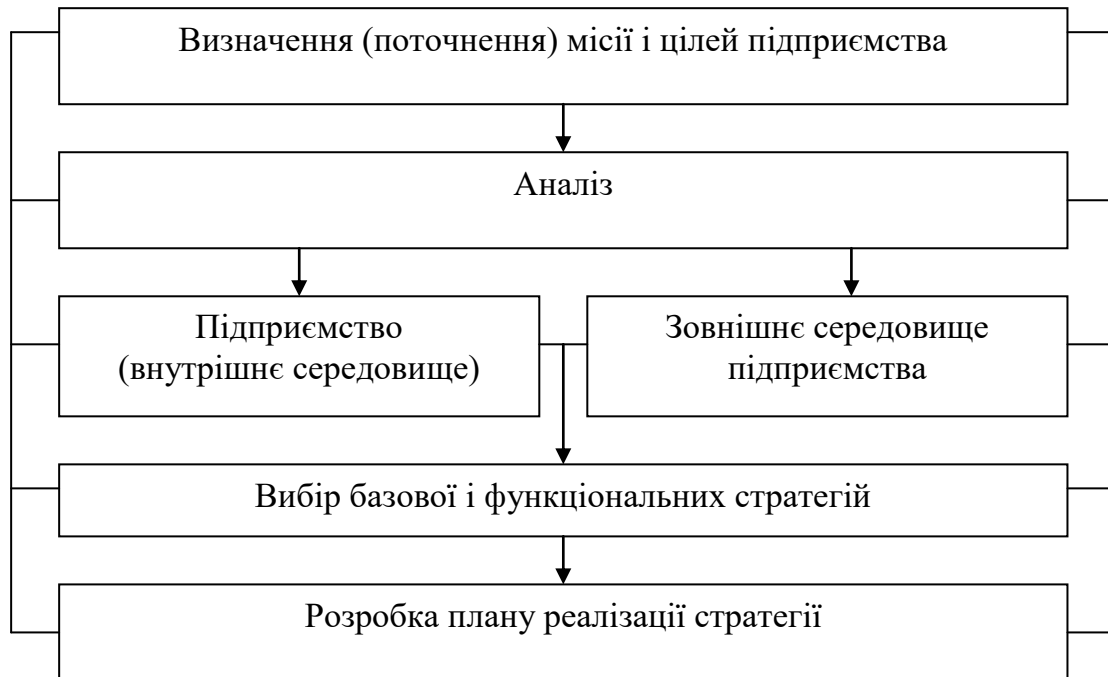

Рис. 2. Схема процесу стратегії планування інвестиційної діяльності [7]

Наведена схема процесу стратегічного планування інвестиційної діяльності дозволяють обґрунтовано стверджувати, що першим етапом в формуванні інвестиційної стратегії повинен бути етап «Визначення цілей і задач інвестиційної діяльності». Визначення цілей і задач необхідно базувати на місії підприємства, а результат доцільно представляти у вигляді «дерева цілей» [7].

Наступним кроком має стати аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ. Для здійснення цього аналізу доцільно застосовувати в якості інструмента SWOT-аналіз. Однак мало визначитися з шляхами досягнення стратегічних цілей розвитку згідно даних SWOT-аналізу та обсягами інвестиційних ресурсів, необхідно також визначитися з джерелами надходження цих інвестиційних ресурсів, це й стане наступним етапом в

процесі формування інвестиційної стратегії. Після з'ясування обсягів та джерел інвестиційних ресурсів переходять до опису альтернативних проектів та сценаріїв їх реалізації. Цей етап здійснюється за допомогою методів сценарного планування. Важливим кроком в процесі управління інвестиційною діяльністю є визначення ризиків по проектам та пошук шляхів їх мінімізації за допомогою методів ризик-менеджменту. Наступний крок – це розрахунок ефективності альтернативних проектів та вибір найбільш ефективного проекту [8].

Останнім етапом в стратегічному інвестиційному плануванні є розробка плану реалізації стратегії (рис. 3.), при розробці інвестиційної стратегії розвитку – цей етап передбачає розробку планів реалізації інвестиційної стратегії.

Рис. 3. Механізм інвестиційної стратегії для підприємства [8]

Таким чином, був обґрунтований склад процесу формування інвестиційної стратегії та з'ясовано його зміст для підприємства, крім того визначена доцільність визначення принципів формування інвестиційної стратегії розвитку підприємства на основі загальних принципів планування.

Висновки з проведеного дослідження. Оскільки управління інвестиційною діяльністю є елементом загальної системи управління підприємством, то необхідною є її координація з іншими підсистемами загальної системи управління. Відповідно під час формування підсистеми управління інвестиційної діяльності необхідно дотримуватись визначених принципів і етапів. До принципів можна зарахувати: ефективність; економічність; комплексний та системний підхід до формування управлінських рішень; наявність зворотного зв'язку; динамізм управління; поліваріантність підходів до розроблення окремих управлінських рішень; орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства та узгодженість із ними.

Етапами здійснення процесу управління інвестиційною діяльністю є:

- дослідження чинників навколишнього середовища;
- формулювання інвестиційних цілей;
- визначення інвестиційної стратегії;
- розроблення та запровадження заходів щодо забезпечення реалізації інвестиційної стратегії;
- оцінювання результативності процесів управління інвестиційною діяльністю.

За допомогою інвестицій можна мінімізувати вплив кризових явищ і забезпечити стійку реалізацію стратегічної мети розвитку кожного підприємства. Саме тому на підприємствах потрібно реформувати згідно з сучасними умовами існуючу систему управління інвестиційною діяльністю та використати нові, ефективні інструменти з метою забезпечення їх поступального випереджального розвитку. Ефективна політика управління

інвестиційною діяльністю повинна стати таким засобом, який дасть можливість покращити економічні, соціальні, інноваційні та інші показники діяльності підприємств.

Література

1. Абрютина М.С. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: 3-е изд., доп.и перераб. / М.С. Абрютина, А.В. Грачев. – М.: «Дело и Сервис», 2011. – 172 с.
2. Бригхем Ю.Л. Финансовый менеджмент. Полный курс. В 2-х т. / под ред. Ковалева В.В. Пер. с англ. – СПб.: Экономическая школа, 2010. – 668 с.
3. Фінанси підприємств: Підручник. К.: КНЕУ / Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.; кер. Кол.авт і наук. Ред.. проф. А.М. Поддєрьогін. – восьме вид., перероб. Та доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519 с .
4. Фінансовий контролінг: навч. Посіб. / О.О. Терещенко, Н.Д. Бабяк. – К.: КНЕУ, 2013. – 408 с.
5. Сідун В.А. Економіка підприємства: навч. Посіб. / В.А. Сідун, Ю.В. Пономарьова. – К. ЦНЛ, 2013. – 476 с.
6. Верхоляд І.М. Інвестиційний механізм підприємства: принципи побудови, складові та особливості – Національний технічний університет України «КПІ». URL: www.edu.com.ua
7. Ковтун Н.Н. Теоретичні засади інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: співвідношення окремих понять. URL: www.edu.com.ua
8. Пічугіна С.С. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність та зміст управління. URL: www.nbuuv.gov.u